

Realistisk figgjarlóg?

LANDSTYRIÐ legði leygdagin nýtt figgjarlógaruppskotið fyrri tingið. Hetta verður gjørt sambært tí avtali, sum gjørd varð millum landsstyrið og donsku stjórnina um at fáa lán úr Danmark til at bjarga Sjóvinnubankanum og at skaffa landskassanum tókan pening. Hetta endurskoðaða figgjarlógaruppskotið fyrri 1993 hevur eitt yvirskot uppá 3 mió. kr. sammett við fyrri uppskotið, sum gav eitt undirskot uppá 150 mill. kr. Hetta í samband við vevhald, sum kunnu roknað við at gerast effektivt í 1993.

HYGGJA vit nærri eftir teimum einstøku tølum, so hevur landsstyrið sett inntøkurnar til 70 mill. kr. minni til íalt 2.689 mill. kr. Á útreiðslusíðuni eru rakstrarútreiðslur skerðar við 144 mill. kr. og ilógurnar við umleið 80 mill. kr. Hetta eru tey stóru heildartöluni. Og spurningurin er nú, hvussu realistisk hesi tøl eru. Tað sigur seg sjálv, at tað vil altíð vera sera tørført heilt neyvt at meta um inntøkurnar í einum komandi rakstrarári. Her vil tað undir øllum umstøðum verða ein meting.

TAKA vit so og líta at metingunum, sum eru gjørdar øll hesi seinastu árin undir skiftandi landsstýrum, siggja vit, at inntøkurnar hava verið ov høgt mettar. Niðurgongdin í samfelagnum saman við tí lágkonjunktur, sum hevur merkt stóran part av vestrheiminum nú í fleiri ár, hava verið orsøkin til fallandi inntøkurnar bæði frá skatti og tolli. Sum stóðan sær út í løtuni og soleiðis sum útlitið eisini bendir á, so er ikki nógv gott í væntu á hesum øki. Heldur hinvegin. Tá landsstyrið í sínum nýggja figgjarlógaruppskoti tí hevur mettt, at inntøkurnar fara at minka 70 mill. kr. sammett við fyrri uppskotið, so eru tað helst tey, og kanska serliga búskaparfrøðingar,

sum meta, at hetta talið er ov lágt sett. Heldur fer minkingin í inntøkunum at verða munandi størri enn tær mettu 70 mill. kr.

TAD verður skrivað og tosað nógv um útreiðslusíðuna á figgjarlógin, tí nettup hon er tann, sum her og nú merkist ella sum vit meira beinleiðis duga at siggja ítökiligar avleiðingar av. Spurningurin er so, um landsstyrið og tess serfrøðingar hava mettt nógv neyvt um avleiðingarnar av teimum mongu skerjingunum á útreiðslusíðuni! Tí hava teir undirmettt hesar avleiðingar, tá er eisini greitt, at teir hava yvirtmettt inntøkurnar. Eitt er so givið, at verður virksemað í samfelagnum talmað munandi meira, so fáa vit uppaftur fleiri arbeiðsleys og tað merkir so aftur, at peningur til nýtslu verður minni. Úrslitið av hesum er tað, at landið fær minni inn í skatti og minni inn í tolli og avgjöldum.

TAD kann tykjast í so lætt hjá teimum, sum ikki hava nógv gott skil fyrri búskapi, bara at júka um, at hesi og hási tøluni neyvan koma at halda, tá avtornar. Tí hetta eru jú bara gitingar. Men hinvegin mugu vit ikki gloyma, at skulu okkara búskaparfrøðingar, sum ráðgeva landsstýrinum, fáa eina veruliga mynd av stöðuni og útlitinum í samfelagnum, so noyðast teir at hyggja um seg millum tey fólk, sum kreppan hevur rakt og kemur at raka. Tey eru besti vevgisarin hjá umrøddu serfrøðingum, tá teir skulu ráðgeva teimum stýrandi.

SPURNINGURIN er tí, um tann ráðgevingin landið fær er nógv góð ella at hesir ráðgevar eru bundnir av skiftandi landsstýrinum at halda seg til ymsar "spællreglar". Tá vit hugsa um, hvussu skeiði er mettt øll hesi seinastu árin, so stingur spurningurin seg upp: hevur ráðgevingin frá figgjar- og búskaparfrøðingum ikki verið nøktandi ella eru tað teir stýrandi, sum

ikki hava dugað ella viljað at brúkt hesa ráðgeving - ella fyrri tað upplýsingartænastu - rætti!

HVUSSU sjálv figgjarlógin verður sett saman er sjálvandi ikki borðið hjá ráðgevonum. Tað er uppgávan hjá landsstýri og tingi. Og hvussu peningurin tá verður býttur í samfelagnum er eisini uppgávan hjá teimum stýrandi. Og hetta fáa vit vónandi eitt gott orðaskifti um, tá figgjarlógin kemur til viðgerðar á tingi.

MEN um somu tíð sum alt hetta fer fram, so eiga vit ikki at gloyma, at landið í komandi ári skal út at læna millum 300 og 400 mill. kr. til at endurfiggja verandi lán við. Slík endurfiggging tykist eftir øllum at døma at verða treytað av, at vit hava gjørt eina realistiska figgjarlóg. Spurningurin vit tí seta í hesi oddagrein er hesin: hvussu realistisk er figgjarlógin. Vit hava okkara betonkiligheitir á ymsum økjum eins og onnur hava tað á øðrum økjum. Helst eru menn í samgonguni eisini ójavnir á máli um ymsar greinar, og tað fáa vit so meira at vita um undir tingviðgerðini. Men er endamálið við eini tingviðgerð ikki júst hon, at eitt uppskot skal endavendast, har skal leggjast nakar aftrat og takast nakað frá!

HIN áhugaverdi spurningurin er so, hvat IMF-menninir siga. Nú vita vit ikki, hvat hesir menn fara at fyrir taka sær, men helst verður teirra fyrsta uppgáva at sýgja allar hugsandi upplýsingar til sín. Út frá hesum fara teir at seta spurningin: hvussu realistisk er figgjarlógin! Fara veruligu inntøkurnar at samsvara uppskotinum og - eru skerjingarnar nógv stórar og/ella eru tær nógv realistiskar tvs. er skorið rætt soleiðis at hetta veruliga sparir samfelagnum mest pening og samstundis varðveitir tað frægasta tænastustøðið, ið ber til at hava undir slíkum um-

støðum!!!

VIT eru ikki førir fyrri her og nú at svara spurninginum, um figgjarlógaruppskotið er nógv realistisk og um tað er tað besta, sum kann fáast burtur úr einum slíkum. Men tað áttu tað at verið aðrir í hesum samfelagnum, sum kundu svara uppá henda spurning, og tá sagt verður aðrir, so verður m.a. hugsað um tey mongu fólk her á landi, sum hava nomið sær hægri útbúgvingar og tiskil áttu at havt møguleika hvør í sínum lag og á sínum øki at komið við sínum metingum. Harvið verður ikki sagt, at "meinigi" maðurin ikki er førur fyrri at gera sær sína hugsan um figgjarlógin. Tað er hann sjálvandi.

MEN tianverri mugu vit ásanna, at øll hesi seinastu 20-30 árin, sum vit hava klækt hópin av serfrøðingum av hesum og hasum slagnum, hava bert fá av hesum "klóku" høvdu givið sítt ikast til samfelagsskjakkið, um hvønn veg tað bar og hvat átti at verið gjørt til tess at fingið sum frægast burtur úr fyrri okkara eftirkomarar eisini. Tað eru hesi fólk vit sóknast eftir skulu koma og siga sína hjartans meining um eina figgjarlóg.

POLTIKARAR eru ikki annað enn vanlig menniskju, sum í einum og øllum hava brúk fyrri góðum ráðum. Tað eru hesi góðu ráð, sum Føroya fólk mugu geva teimum, nú henda aldarinnar figgjarlóg skal standa sína roynd. Men hetta treytar so aftur, at politikararnir eru móttakiligir fyrri góðum ráðum og eina løtu í hvussu er gloyma at um atkvøður og val. Her snýr tað seg um landsins framtíð og ikki um ein komandi fjálgan tingsess.

FORTÍÐINA eiga vit at lata liggja. Nú er at líta fram eftir. Og sum formaðurin í Fiskimannafelagnum sigur: Tað nyttar ikki at bíða eftir betri tíðum. Tær mugu vit sjálvi vera við til at skapa.

Besti brennarin til okkara viðkvæma umhvørvi, -og samstundis oljusparandi

Statoil B-9 er okkara nýggjasti og mest nútímans oljubrennari.

Og nútímans verður hann tey næstu mongu árin framyvir. Ótrúliga umhvørvisvinarligur. So umhvørvisvinarligar, at teir krænsu týskararnir hava givið honum fremstu umhvørvisviðurkenningina: «Blaue Engel».

Royndur við framúr úrslitum á Teknologisk Institut í Danmark.

Tú veist at hann er har, men tú hoyrir hann nærur ikki. So ljóðveitur er hann! Oljusparandi og so mikið lítil, at hann kann isetast allar hitaeindir.

Statoil B-9 er besta valið, tú kanst gera, um tú skalt hava nýggjan oljubrennara, -og restin av skipanini annars virkar sum hon skal.

STATOIL
Vit hava orku til alt

